

David gezalfd; David bij Saul

Periodethema: Koningen
1 Samuël 16

KERNTEKST

'De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan' (1 Sam. 16: 17).

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Samuël moet een nieuwe koning over Israël zalven in de plaats van Saul. De zonen van Isäi worden bij hem gebracht. Eerst Eliab, de grootste en sterkste. Maar de Heere wijst hem af. Samuël keek naar het uiterlijk, maar de Heere kijkt naar het hart van een mens. Is het iemand die Hem vreest? Dat blijkt uiteindelijk David te zijn.

BEGINSITUATIE

Saul moet van de Heere de strijd aangaan met Amalek, vanwege hun zonde tegen Israël. Alles en iedereen moet gedood worden. Saul voert de oorlog en overwint. De inwoners van de stad worden gedood, maar de koning en het beste van het vee voeren ze mee. Dan spreekt de Heere tot Samuël dat het Hem berouwt dat Hij Saul koning gemaakt heeft. Samuël zoekt Saul op en wijst hem op zijn zonde. Hij is ongehoorzaam geweest. Ook al wil Saul de dieren gebruiken voor een offer voor de Heere, hij heeft niet naar de Heere geluisterd. Saul krijgt spijt en hij smeekt Samuël voor hem te bidden. Uiteindelijk doet Samuël dat. Agag, de koning van Amalek, wordt alsnog gedood. Samuël heeft Saul al gezegd dat zijn koninkrijk gegeven wordt aan iemand die beter is dan hij.

DOELSTELLINGEN

- We laten aan de kinderen zien dat de Heere op een wonderlijke manier, in onze ogen, Zijn dienaars zoekt. In dit geval de jonge David.
- Dat de Heere niet alleen naar de buitenkant kijkt,

maar juist ook op het hart van iemand let.

INDELING

- Samuël moet een opdracht uitvoeren die hij eigenlijk niet wil uitvoeren.
- Samuël op reis naar Bethlehem.
- Isäi en zijn zonen.
- De jongste moet het zijn.
- David als koning gezalfd.
- David bij de koning.

ZINGEN

Psalm 89: 2; 23.

'Is dat is dat mijn Koning' (past goed bij het zien wat voor ogen is, WKK 147).

'Lof zij de Heer, de almachtige Koning der ere!' (WKK 452).

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm: 89:2 Gods *taal* is Zijn spreken. Met Zijn *gunsteling*, Zijn uitverkorene, dat is David, heeft de Heere een verbond gesloten (Jer. 33: 21) dat niet vernietigd zal worden. Dat verbond hield in dat er altijd uit het huis, het geslacht van David, iemand op de troon zou zitten (2 Sam. 7: 12-17). *Gods oog bewaken*: als koning was David als het ware het oog van God dat over Zijn volk Israël waakte.

MATERIALEN

- In de map zitten passende platen van Samuël.
- Meer materialen en informatie op de website.

BORDPLAN

Een herder als koning!

INTRODUCTIE

- Woordweb

Je zet op het bord het kernwoord 'koning' en laat de kinderen zeggen of opschrijven waar ze aan denken bij dat woord of wat ze er van weten. Je kunt dit nog uitbreiden door te beginnen met het woord herder en samen te zoeken naar de overlap die er mogelijk is in de reacties van de kinderen.

Luistervraag.

Weten jullie nog hoe koning Saul tot koning is gezalfd? Vandaag horen opnieuw over een zalving tot koning. Maar nu gaat het heel anders. Luister goed of je de verschillen hoort.

BRUGZIN

Nog niet zo lang geleden werd koning-Willem Alexander gehuldigd als koning van Nederland in Amsterdam. Heel Nederland had een vrije dag. Iedereen was betrokken bij dit mooie feest voor ons land.

In het verhaal van vandaag wordt door de Heere een nieuwe koning uitgekozen, Nu zijn er dus eigenlijk twee koningen, maar de ene koning weet niet dat de andere tot koning is gezalfd.

Vertelling

SAMUËL MOET EEN OPDRACHT UITVOEREN DIE HIJ EIGENLIJK NIET WIL UITVOEREN

Samuël is in helemaal niet blij met de opdracht die de Heere hem heeft gegeven. Samuël moet een nieuwe koning gaan zoeken en de Heere zal hem aanwijzen. Maar er is toch een koning? Ja inderdaad, koning Saul zit nog op zijn troon. Maar Saul heeft niet geluisterd naar de Heere. Toen Hij hem de opdracht had gegeven om de koning van de Amalekieten te doden, heeft Saul hem laten leven. Saul heeft dus niet geluisterd naar de opdracht van de Heere. En de Heere is daar erg verdrietig en boos over. In de Bijbel lezen we zelfs dat de Heere hem verworpen heeft. De Heere wil niets meer van Saul horen als koning. Jaren geleden had Samuël Saul tot koning gezalfd en Samuël heeft heel veel met koning Saul opgetrokken, totdat Saul de Heere ongehoorzaam werd. Nu schudt de Heere Samuël eigenlijk wakker en zegt tegen hem: 'Vergeet het nu maar, met die Saul wordt het niets meer. Ik wil een nieuwe koning voor het volk Israël. Ik zal zeggen wie het moet worden, maar jij moet wel op reis naar Bethlehem.' Een bekende plaats in de Bijbel, die je vast en zeker ook kent van het kerstfeest. 'Ga op reis naar Bethlehem, want daar woont Isai en één van zijn zonen moet de nieuwe koning worden.'

Als je denkt dat Samuël nu direct gaat, dan moet ik je teleurstellen. Samuël begint eerst weer allerlei

bezwaren op te noemen. 'Wat zal koning Saul ervan zeggen, als hij te horen krijgt dat ik een nieuwe koning heb gezalfd, hij zal mij zeker doden.'

Samuël is bang, kun jij dat begrijpen? Soms is dat bij ons toch ook zo? Wij hebben vaak ook veel bezwaren als de Heere iets van ons vraagt. Denk alleen maar aan het houden van de regels van de Heere. Of het gaan naar de kerk of naar de zondagsschool. Eigenlijk willen we liever zelf de baas van ons leven zijn. Zeker als je bedenkt dat sommige mensen wel eens boos op je zouden kunnen worden, of je niet meer leuk vinden of een beetje dom! Wij zijn niet anders dan Samuël.

Dan zegt de Heere tegen Samuël: 'Doe nu maar wat Ik gezegd heb. Neem een kalf mee en als ze dan vragen wat je komt doen, dan zeg je: 'Ik ben gekomen om de Heere een offer te brengen.' Ga nu op reis naar Bethlehem en zalf de nieuwe koning die Ik je zal aanwijzen.'

SAMUËL OP REIS NAAR BETHLEHEM

Als de Heere het zo wil, dan zal hij gaan. Samuël stopt met zijn bezwaren. Hij gaat op reis naar Bethlehem en neemt een kalf mee voor het offerfeest. Als hij de stad van Bethlehem nadert, zien de oudsten van de stad hem al aankomen. Ze schrikken. 'Samuël? Wat zal hij komen doen?' Ze lopen snel en bevend naar hem toe en vragen of hij komt met een goede boodschap, een boodschap van vrede. Samuël laat ze niet lang in de onzekerheid. Als hij rondkijkt, ziet hij de spanning op hun gezichten staan. Daarom zegt hij: 'Ik ben gekomen om voor de HEERE een offer te brengen. Was u en kom met mij naar het offer bij het huis van Isai en zijn zonen.'

Als Samuël bij het huis van Isai is aangekomen, ziet hij Isai en zijn zonen. De oudste zoon Eliab, groot en krachtig, valt direct op. Dat zal vast de zoon zijn die de Heere tot koning wil zalven, denkt Samuël. Ieder volk wil toch een koning waar je trots op bent en die sterk en krachtig is en die er goed uit ziet? Ja, Samuël denkt het al te weten. Dit wordt de nieuwe koning. Maar de HEERE zegt tegen Samuël: 'Kijk niet naar zijn uiterlijk en ook niet naar de lengte en kracht die hij uitstraalt, want Ik heb hem verworpen. Hij wordt niet de koning van Mijn volk. Ik kijk met andere ogen en kies ook de koning met heel andere ogen dan jullie doen. Ik kijk naar het hart van de mens. Dat is het belangrijkste.' O, wat een les voor Samuël. Hij dacht het al te weten. Maar het is ook een les voor ons. *Wat kunnen we ons vergissen. Je denkt misschien als er een nieuw kind in de klas komt: dat kan wel eens mijn beste vriendje worden. Maar als je wat langer met hem omgaat, kom je erachter dat hij vervelende eigenschappen heeft. Bijvoorbeeld dingen die eigenlijk niet eerlijk zijn.*

ISAÏ EN ZIJN ZONEN

Maar vader Isaï in het landelijke Bethlehem heeft meer zonen dan alleen Eliab. Hij laat ze allemaal langskomen van de oudste af tot de jongste toe. Na Eliab komt Abinadab en later ook Samma. Maar Samuël moet iedere keer zeggen dat ook deze het niet zijn die de Heere heeft uitgekozen. Zeven zonen worden voorgesteld aan Samuël. Maar geen enkele van hen wordt gekozen als de toekomstige koning. Wat nu? Is Samuël voor niets naar Bethlehem gekomen? Daarom vraagt hij nog een keer aan Isaï: 'Zijn dit al uw zonen?' Dan antwoordt vader Isaï: 'Nee, ik heb er nog één. De jongste, maar hij is nu bij de schapen in het veld. Hij is nog zo jong. Daarom heb ik hem maar bij de schapen gelaten en hem niet naar huis geroepen.' Maar Samuël zegt tegen Isaï: 'Stuur direct een bode het veld in en laat deze jongste direct naar huis komen. Ik wil hem zien, we gaan niet aan de offermaaltijd beginnen voordat ook hij er is.'

DE JONGSTE MOET HET ZIJN

Een bode wordt op pad gestuurd het veld in. Na verloop van tijd heeft hij David gevonden tussen de schapen. O, wat is hij zorgzaam voor zijn dieren. En wat geniet hij van zijn taak om voor hen te zorgen. Hij is verrast dat hij direct naar huis moet komen. Ja, hij had wel gehoord dat Samuël zou komen, maar zijn vader had gezegd dat hij bij de schapen moest blijven. En nu moet hij direct komen. Samen met de bode komt hij aangelopen. Samuël ziet direct dat dit een heel andere jongen is. Veel blonder dan de broers. Wat heeft hij mooie ogen en wat is hij knap om te zien. Zal deze het zijn?

DAVID ALS KONING GEZALFD

En dan krijgt Samuël de bevestiging. 'Ja, deze is het. Dit wordt de nieuwe koning van Israël. Zalf David tot koning.' Samuël pakt direct zijn meegebrachte oliehoorn en zalft, te midden van zijn broers, David tot koning. Heel voorzichtig giet hij de olie uit de hoorn over Davids hoofd. Bijna net als bij koning Saul. Bijna, kijk eens goed. Waar komt de olie uit die van Davids hoofd druipt? Juist, uit een hoorn. Die hoefde Samuël niet kapot te breken. En waar kwam de olie uit bij koning Saul? Uit een kruikje, dat moest Samuël wel kapot breken. Een klein verschil, maar o zo groot.

Weet je wat nu zo mooi is? In de Bijbel lees ik dat direct vanaf dat moment de Geest van de Heere over David komt. Niet even maar voor altijd staat er. Mooi hè, dat de Heere niet alleen op een wonderlijke wijze zorgt voor een nieuwe koning, maar hem ook direct al steun en zegen geeft om echt koning te kunnen worden.

DAVID BIJ DE KONING

Samuël zijn taak is klaar, hij gaat weer terug naar Rama. Maar er is toch nog een koning? Ja, je hebt goed geluisterd. Dat zei ik inderdaad in het begin van deze vertelling. Koning Saul zit nog steeds op zijn troon en is de koning van het land. Maar weet je wat nu zo wonderlijk is? In het Bijbelgedeelte van vandaag lezen we dat, op het moment dat de Geest van de Heere voor David gaat zorgen, Hij weggenomen wordt bij Saul. Hoe we dat merken? Nu vraag dat maar eens aan het personeel in het paleis. Die merkten dat direct. Saul wordt kort, is veel boos en zelfs neerslachtig en somber. Ze proberen hem maar zoveel als mogelijk te ontwijken, totdat iemand op het idee komt: 'Laten we iemand halen die die heel mooi muziek kan maken, heel mooi kan spelen op een harp. Mogelijk dat dan de boze geesten verdwijnen bij koning Saul.' Koning Saul stemt in met het plan en geeft opdracht om een harpspeler te laten komen. En dan gebeurt er iets heel moois in deze geschiedenis. God gaat werken en brengt op een wonderlijk wijze David als harpspeler in het paleis. Eén van knechten weet dat Isaï een zoon heeft die prachtig op een harp kan spelen. Rustgevende muziek, maar ook met een diepe inhoud. Die zoon is David. *En jij weet natuurlijk ook dat David mooie psalmen heeft gemaakt over zijn vroegere herdersleven en soms ook prachtige beelden uit de natuur bezingt. David was een echt natuurmens, die de Heere als Schepper van hemel en aarde heeft leren kennen.*

Zo komt koning David in het paleis van koning Saul. Wonderlijk hoe Gods leiding is. David speelt prachtige muziek voor koning Saul. En samen genieten ze van het spel. Saul wordt er rustiger van. Saul en David worden zelfs vrienden, want we lezen in de Bijbel dat Saul David lief heeft. David wordt niet alleen zijn harpspeler, maar ook zijn rechterhand en wapendrager. Een mooie leer­school voor David om zo al kennis te maken met het paleisleven.

AFSLUITING

We hebben vandaag gezien hoe God op wonderlijke wijze mensen roept tot koning en tot belangrijke taken in Zijn Koninkrijk aanstelt. Laten we ervan leren dat als God ons roept wij niet moeten tegenwerken, maar gehoorzaam moeten zijn aan Zijn roepstem. Maar bovenal kunnen we leren dat de Heere precies weet wat er in ons hart is. Hij weet precies wie wij zijn. Heerlijk toch? Of...

VERWERKING

- In de psalm die we vandaag leren, gaat het ook over geroepen worden. En wel over een bijzondere knecht, de Heere Jezus.

'Ik heb', dit was Uw taal, 'een vast verbond gemaakt Met Mijnen gunsteling, dien steeds Mijn oog be- waakt.

Ik heb aan Mijnen knecht, aan Mijnen uitverkoren',

- Wie was die knecht? Waarom werd hij geroepen? Wat moest Hij dan gaan doen?

Groepsgesprek.

- Bespreek met de kinderen hoe God roept. Welke middelen Hij daarvoor gebruikt.
- Op welke manier kijkt God naar het hart?
- Wat ziet God in jouw hart? Bespreek deze te le- ren tekst

Denk bijvoorbeeld aan het lied: 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet'.

- Bespreek met elkaar waarom het zo belangrijk is dat we verantwoorde muziek luisteren. Dat deze je kan troosten en verheugen.

- Wat kun je allemaal met muziek doen? Wat is goed en wat is niet goed?
- Het leren van de psalmen en de diepere beteke- nis van de regels kan ons heenwijzen naar ko- ning Jezus Die onze Herder wil zijn (Psalm 23).
- Bid met de kinderen om een zegen voor onze ko- ning Willem-Alexander en alle anderen die ons regeren.
- Maak op het bord of op een vel papier twee ko- lommen. Zet in de ene Saul in de andere David. Welke verschillen heb jij gehoord? Schrijf het zelf op of laat de kinderen schrijven. Zijn er ook din- gen die hetzelfde zijn?
- Reproducieren.
- Gebruik de platen van de website. Laat het ver- haal in volgorde hangen, leggen of plakken.